

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 12C/321/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115220145
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Paveleková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2016:8115220145.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou Mgr. Alenou Pavelekovou v právnej veci žalobcu: Y. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX C., v konaní zastúpený JUDr. Jánom Garajom, advokátom so sídlom v Prešove, Hlavná 137, proti žalovaným: 1/ Slovenská republika, za ktorú koná Generálna prokuratúra SR, so sídlom Bratislava, Štúrova 2, IČO: 00 166 481, 2/ Generálna prokuratúra SR, so sídlom Bratislava, Štúrova 2, IČO: 00 166 481, o náhradu škody spôsobenú nezákonným rozhodnutím, takto

r o z h o d o l :

I. žalovaný v 1.rade je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi titulom majetkovej ujmy sumu 2.390,28 eur do pätnástich dní od právoplatnosti tohto rozsudku,

II. v prevyšujúcej časti žalobu uplatnenú titulom majetkovej ujmy z a m i e t a ,

III. žalovaný v 1.rade je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi titulom nemajetkovej ujmy sumu 3.000 eur do pätnástich dní od právoplatnosti tohto rozsudku,

IV. v prevyšujúcej časti žalobu uplatnenú titulom nemajetkovej ujmy z a m i e t a ,

V. žalobu vo vzťahu k žalovanému v 2.rade z a m i e t a ,

VI. o trovách konania r o z h o d n e samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca žalobou doručenu Okresnému súdu Bratislava I. dňa 18.3.2014, ktorá bola tunajšiemu súdu doručená podaním dňa 29.7.2015, sa domáhal na žalovanom náhrady majetkovej ujmy vo výške 10.000 eur a nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 eur a náhrady trov konania.

Žalobca svoju žalobu odôvodnil tým, že dňa 26.11.2009 vyšetrovateľom úradu justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva policajného zboru Prešov bolo voči nemu vznesené obvinenie, ČVS: ORP-708/1-OVK-2009, pre trestný čin zločinu znásilnenia podľa § 199 v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1, ods. 2 písm. b/ zákona č. 300/2005 Z.z. Trestného zákona v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len Trestného zákona) v jednočinnom súbehu so zločinom sexuálneho násillia podľa § 200 ods.1, ods.2 písm. b/ Trestného zákona. Na základe oznámenia vydal vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva policajného zboru Úradu justičnej a kriminálnej polície Prešov, ČVS: ORP-708/1-OVK-PO-2009 dňa 26.11.2009 uznesenie o vznesení obvinenia, následne bola dňa 10.5.2010 Okresnou prokuratúrou v Prešove podaná obžaloba, avšak žalobca bol rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 24.5.2011, sp.zn. 32T/55/2010 v plnom rozsahu oslobodený spod obžaloby. Okresný prokurátor podal voči rozsudku odvolanie, ktoré prokurátor dňa 26.7.2011 vzal späť, o čom vydal Okresný súd Prešov uznesenie dňa

28.7.2011. Tým bolo konanie právoplatne skončené. Keďže žalobca nespáchal trestný čin, pre ktorý bol stíhaný, celé trestné konanie bolo neopodstatnené a neoprávnené. Tým, že vyšetrovateľom Okresného riaditeľstva policajného zboru, Úradu justičnej a kriminálnej polície Prešov bolo vznesené obvinenie, došlo na základe takéhoto uznesenia k nezákonnému rozhodnutiu v zmysle ustanovenia § 5 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov. Takto kvalifikovaný postup nastal zo strany príslušného vyšetrovateľa, v trestnom konaní. Na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci z hľadiska zodpovednosti vyšetrovateľa, je potrebné brať zreteľ aj na jeden zo základných princípov trestného konania, podľa ktorého musí v priebehu trestného konania od jeho začatia do jeho skončenia stúpať stupeň pravdepodobnosti a presvedčenia o tom, že skutok je trestným činom a že ho spáchal konkrétny páchatel. Nezákonným zásahom do práv, právom chránených záujmov žalobcu bola spôsobená škoda v majetkovej ako aj nemajetkovej sfére a vznikol nárok na reálnu náhradu tejto ujmy. Na obhajobu v tomto trestnom konaní vynaložil finančné prostriedky. Nezanedbateľným bol aj zásah do sféry jeho osobnostných práv. Tým, že voči jeho osobe bolo nespravodlivo vedené trestné konanie, došlo k zníženiu dôstojnosti a vážnosti jeho osoby a k ohrozeniu jeho doteraz dobrého mena a povesti ako človeka. Trestným konaním bola mu spôsobená vážna psychická trauma v dôsledku zníženia a znehodnotenia jeho osobnosti. Skutočnosti súvisiace s trestným konaním mali za následok poškodenie jeho dobrého mena rokmi budovaného. Žalobca mal za nepochybné, že trestným konaním došlo k nezákonnému zásahu do práv a právom chránených záujmov, čím mu bola spôsobená škoda tak v majetkovej, ako aj v nemajetkovej sfére podľa § 5 ods. 1 a § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení neskorších právnych predpisov. Žalobca uviedol, že z dôvodu uvedenej škody podal dňa 14.1.2013 žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody v súlade s ustanovením § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení neskorších právnych predpisov. Predmetnú žiadosť Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky vybavilo písomnosťou zo dňa 14.1.2013 tak, že vec postúpilo na vybavenie Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky dňa 3.4.2013. Generálna prokuratúra listom zo dňa 5.4.2013 žalobcu informovala, že o prerokovaní nároku na náhradu škody bude písomne vyrozumený. Nakoľko nedošlo k uspokojeniu nároku na náhradu škody, a to ani sčasti príslušným orgánom na základe žiadosti o predbežné prerokovanie nároku, preto žalobca v súlade s ustanovením § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení neskorších právnych predpisov sa domáha, aby o nároku žalobcu rozhodol súd.

Keďže žalobca označil za žalovaného Slovenskú republiku zastúpenú Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, súd zasielal žalobu spolu s výzvou na vyjadrenie sa k žalobnému návrhu Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky.

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky sa k žalobnému návrhu vyjadrilo tak, že žiadosť žalobcu o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo dňa 18.1.2013 postúpilo Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky ako príslušnému orgánu na vybavenie uvedenej žiadosti v súlade s ustanovením § 4 ods. 3 a § 15 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. s poukazom na to, že v danej trestnej veci prokurátor zamietol sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa Policajného zboru a následne podal obžalobu príslušnému súdu, mal teda zato, že nie sú splnené zákonné predpoklady na to, aby orgánom konajúcim v mene štátu bolo Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Na základe tohto vyjadrenia podal právny zástupca žalobcu návrh na vstup ďalšieho účastníka konania, ktorého označil ako žalovaného v 2. Rade, Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky, o tomto návrhu rozhodol Okresný súd v Bratislave I. uznesením zo dňa 5.12.2014 č.k. 17C 110/2014-45 (č.l.sp. 45). Následne žalovaný v 2.rade pri svojom prvom úkone vzniesol námietku miestnej príslušnosti Okresného súdu Bratislava I. a tento súd následne v rámci preskúmania opodstatnenosti námietky mal zato, že k vydaniu rozhodnutia, ktorým mala byť spôsobená škoda žalobcovi, došlo v obvode Okresného súdu Prešov a z uvedených dôvodov vyhodnotil námietku ako opodstatnenú a vec postúpil na ďalšie konanie tunajšiemu súdu dňa 29.7.2015.

Žalovaný v 2.rade sa k žalobnému návrhu vyjadril podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 25.11.2015 (č.l.sp. 84 - 86) a vo veci uviedol, že zo žaloby nevyplýva, že by v mene Slovenskej republiky mala konať Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, teda nie sú splnené základné hmotnoprávne predpoklady na postup podľa § 4 ods. 1 písm. f/ zákona č. 514/2003 Z.z., škodu nespôsobilá prokuratúra, a teda nie je daná príslušnosť Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na konanie. Poukázal na to, že z titulu náhrady škody - uznesenia o vznesení obvinenia - je účinné a vykonateľné už jeho vydaním bez ohľadu na to, kedy ho prokurátor obdrží. Preto prokurátor nielenže sa na jeho vydaní nepodieľa, ale aj

jeho účinkom (škoda) nemôže v tomto štádiu (rovnako ako súd) zabrániť a už vôbec nie škodu spôsobiť. Ani úvaha o tom, že zamietnutie sťažnosti, neakceptovanie návrhu na zastavenie trestného stíhania po preštudovaní vyšetrovacieho spisu a podaní obžaloby zakladá príslušnosť prokuratúry, nemá oporu v zákone. V opačnom prípade by musela byť akceptovaná tiež úvaha o zodpovednosti súdu vo všetkých prípadoch, keď súd po preskúmaní a predbežnom prejednaní obžaloby nariadi hlavné pojednávanie, ako aj vo všetkých prípadoch, keď súd v súdnom konaní rozhodol (hoci neoprávnené) o uznaní viny o uložení trestu, pretože rozhodujúce je súdne konanie a dôkazy v ňom vykonané; žalovaný dal do pozornosti súdu uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 18.12.2014 č.k. 6Co 841/2014-335, v ktorom bolo konštatované, že predmetom konania je náhrada škody spôsobená nezákonným rozhodnutím policajného orgánu. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, by konala za štát iba v prípade, ak by škodu spôsobila ona, krajská prokuratúra alebo okresná prokuratúra. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky nevydala v predmetnej trestnej veci vedenej proti žalobcovi žiadne rozhodnutie, ktoré by bolo možné označiť za nezákonné. Okrem toho obžaloba nie je rozhodnutím a preto ani nemožno uvažovať o jej nezákonnosti. Uznesenie o vznesení obvinenia nemožno v danom prípade automaticky považovať za nezákonné len z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní trestného činu sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila a poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky II. ÚS 163/2013, v danom prípade už v súdnom v konaní sa ustálil skutkový a právny stav veci, ktorý súd vyhodnotil v prospech žalobcu. Žalobca nepreukázal vznik škody, nijako nešpecifikoval čo do dôvodu a výšky, a preto nie je možné vyjadriť sa k opodstatnenosti či účelnosti majetkovej škody a nie je možné ani o nej rozhodnúť. V otázke priznania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy aj dôvodnosti, žalovaný poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo 201/2007 zo dňa 30.7.2008, v ktorom Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k právnomu názoru: „ o neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby nejde, napríklad vtedy, keď zasahujúcim je orgán štátu pri plnení jeho úloh vyplývajúcich zo zákona. Dochádza k stretu dvoch záujmov, pri ktorom sa individuálny záujem fyzickej osoby, do osobnosti, ktorej sa zasahuje, dostáva do kolízie s vyšším (verejným) záujmom, ktorému sa priznáva prednosť. V dôsledku toho aj podľa názoru dovolacieho súdu nejde o neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vtedy, keď je proti nej v súlade so zákonnými podmienkami vznesené obvinenie z trestného činu aj ďalšie úkony orgánov činných v trestnom konaní zasahujúce do práv tejto fyzickej osoby (§ 11 Občianskeho zákonníka) sú vykonané v medziach zákona; na tom sa nič nemení ani v prípade, ak by neskôr, prípadne aj došlo k zastaveniu trestného stíhania voči tejto fyzickej osobe, alebo by prepusteniu z väzby alebo aj k oslobodeniu spod obžaloby “. Žalobca nijakým spôsobom nepreukázal dôvody na priznanie nemajetkovej ujmy a navyše uplatnené nároky sú v rozpore s maximálnou výškou náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú je možné podľa zákona č. 514/2003 Z.z. (§ 17 ods. 4 zákona 514/2003 Z.z. v spojení s § 6 zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi priznať. Žalovaný z tohto dôvodu navrhol žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

Po ustálení orgánu konajúceho v mene štátu s poukazom na novelu č. 412/2012 Z.z. súd uzavrel, že ide o Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky. Pokiaľ ide o námietku orgánu, ktorý má konať v mene štátu, tu súd poukazuje na to, že posúdenie oprávnenia zastupovať štát v súdnom konaní o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím ustanovenia zákona č. 514/2003 Z.z. má procesný charakter (charakter procesných ustanovení pre účely súdneho konania vyplýva z ustanovenia § 21 ods. 4 prvá veta O.s.p., podľa ktorého za štát pred súdom koná štátny orgán v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitným zákonom alebo právnická osoba, ktorá je oprávnená podľa predpisu). Novela vykonaná zákonom č. 412/2012 Z.z. nemá prechodné ustanovenia, všetky ustanovenia (vrátane procesných) je preto potrebné aplikovať od okamihu ich účinnosti právnej úpravy v znení účinnom od 1.1.2013 (žaloba bola podaná dňa 18.3.2014), preto bolo potrebné vychádzať aj v predmetnej veci vo vzťahu k určeniu orgánu oprávneného konať za štát vo veci náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím v znení novej právnej úpravy účinnej od 1.1.2013.

V predmetnej veci oprávneným orgánom je bezpochyby Generálna prokuratúra Slovenskej republiky. Súd podotýka, že v danej právnej veci uznesenie o vznesení obvinenia bolo napadnuté sťažnosťou, ktorú prokurátor zamietol a podal obžalobu príslušnému súdu. Orgánom oprávneným konať v mene štátu tak nemôže byť Ministerstvo vnútra SR, ktoré toto oprávnenie po účinnosti novej právnej úpravy od 1.1.2013 stratilo ani Ministerstvo spravodlivosti SR, pretože škoda nevznikla v dôsledku rozhodnutia vydaného súdom (§ 4 ods. 1 písm. a/bod 1 zákona č. 514/2003 Z.z.) a nie je splnený predpoklad, že nie je možné určiť príslušný štátny orgán oprávnený konať v mene štátu (§ 4 ods.2 zákona č. 514/2003 Z.z.). Ako už bolo uvedené, právna úprava zmenená zákonom č. 512/2012 účinná od 1.1.2013 neobsahuje prechodné ustanovenia, preto sa v zmysle princípu neapravej retroaktivity uplatní aj na všetky neskončené

konania o náhradu škody voči štátu spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia ako nezákonným rozhodnutím, proti ktorému podanú sťažnosť prokurátor zamietol a podal obžalobu príslušnému súdu. V ďalšom súd poukazuje už na obdobné rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici 17 Co 677/2013 zo dňa 17.9.2014.

Vyššie uvedené vysvetľuje aj otázku, že samotná Generálna prokuratúra nie je v tomto spore pasívne vecne legitimovaná (ale je oprávnená zastupovať Slovenskú republiku za žalovaného v 1.rade) a z týchto dôvodov súd vo vzťahu k žalovanému v 2.rade žalobu zamietol.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu a výsluchom svedkyne W. W., oboznámením so žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku (č.l.sp. 5-6), uznesením Okresného súdu Prešov 32T 55/2010-289 zo dňa 28.7.2011 (č.l.sp. 7-8), rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 32 T 55/2010-267 zo dňa 24.5.2011 (č.l.sp. 9-13) vyjadrením Ministerstva vnútra Slovenskej republiky zo dňa 19.11.2014 (č.l.sp. 28-32), oznámením o odstúpení žiadosti zo dňa 26.3.2013 (č.l.sp. 43-44), uznesením vo veci 17T 110/2014 Okresného súdu Bratislava I., vyjadrením Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky zo dňa 22.6.2015 (č.l.sp. 53-54), upovedomením o postúpenie veci sp.zn. 17C 110/2015 (č.l.sp. 69-70), vyjadrením Ministerstva vnútra Slovenskej republiky zo dňa 16.9.2015 (č.l.sp. 76-81), vyjadrením generálnej prokuratúry zo dňa 24.11.2015 (č.l.sp. 84-86), vyúčtovaním odmeny advokáta zo dňa 1.8.2011, príjmovým pokladničným dokladom zo dňa 10.10.2012, príjmovým pokladničným dokladom zo dňa 18.12.2009 a príjmovým pokladničným dokladom zo dňa 2.3.2010, príjmovým pokladničným dokladom na sumu 5.500 eur zo dňa 5.8.2011, čestným prehlásením T. L. zo dňa 22.3.2016 o zapožičaní finančných prostriedkov, zo spisu tunajšieho súdu 32T 55/2010 v časti prípravného konania sťažnosťou z č.l. spisu 7, plnou mocou z č.l. spisu 12, zápisnicou z výsluchu žalobcu zo dňa 26.2.2010 z č.l. spisu 15-18, zápisnicou z výsluchu žalobcu zo dňa 8.3.2010 z č.l. spisu 19-25, z výsluchu T. L. zo dňa 4.3.2010 z č.l. spisu 36-43, zápisnicou z výsluchu Y. L., žalobcu, zo dňa 26.3.2010 z č.l. spisu 44-49, zápisnicou z výsluchu T.. Q. W. z č.l. spisu 57-59 zo dňa 19.3.2010, z výsluchu T.. Q. X. zo dňa 19.3.2010 z č.l. spisu 60-62, záznamom vyšetrovateľa zo dňa 19.4.2010 z č.l. spisu 151, ďalej zo spisu súdneho konania súd oboznámil s návrhom na vykonanie dokazovania zo dňa 10.6.2010 z č.l. spisu 166, zápisnicou o verejnom zasadnutí zo dňa 12.7.2010 z č.l. spisu 171-173, zápisnicou o hlavnom pojednávaní zo dňa 16.8.2010 z č.l. spisu 176-189, zápisnicou o hlavnom pojednávaní zo dňa 6.9.2010 z č.l. spisu 192-202, úradným záznamom o vyhotovení kópií zamestnancom tunajšieho súdu pre Y. T. L. a substitučnou plnou mocou z č.l. spisu 128-129, zápisnicou o hlavnom pojednávaní zo dňa 27.9.2010 z č.l. spisu 211-215, zápisnicou o hlavnom pojednávaní zo dňa 13.5.2011 z č.l. spisu 256-258, zápisnicou o hlavnom pojednávaní zo dňa 24.5.2011 z č.l. spisu 261-265, vyúčtovaním odmeny advokáta zo dňa 1.8.2011 a kópiami príjmových pokladničných dokladov zo dňa 10.10.2012, 18.12.2009 a 2.3.2010 a ostatným obsahom spisu, pričom zistil tento skutkový stav veci:

Uznesením Okresného riaditeľstva policajného zboru, úradu justičnej a kriminálnej polície Prešov ČVS: ORP-708/1-OVK-PO-2009 zo dňa 26.11.2009 bolo vznesené obvinenie proti žalobcovi za trestný čin zločinu znásilnenia, podľa ustanovenia § 199 v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1, ods. 2 písm. b / zákona č. 300/2005 Z.z. Trestný zákon v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len trestný zákon), v jednočinnom súbehu so zločinom sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Trestného zákona.

Zo spisu tunajšieho súdu 32T 55/2010 mal súd zistené, že žalobca dňa 8.12.2009 si zvolil právneho zástupcu JUDr. Jána Garaja, aby ho obhajoval v predmetnej trestnej veci.

Dňa 14.5.2010 podal okresný prokurátor obžalobu na obvineného žalobcu pre skutok kvalifikovaný ako zločin znásilnenia podľa ustanovenia § 199 ods. 1, 2 písm. b / Trestného zákona v štádiu pokusu podľa § 14 Trestného zákona v jednočinnom súbehu so zločinom sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Trestného zákona.

Rozsudkom vo veci vedenej pod sp.zn. na tunajšom súde 32T 55/2010-267 právoplatným dňa 26.7.2011, bol žalobca oslobodený spod obžaloby prokuratorky Okresnej prokuratúry Prešov, sp.zn. 1Pv 698/09 pre skutok, ako je vyššie uvedené.

Listom zo dňa 14.1.2013 žalobca preukázal, že bolo oslovené Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky so žiadosťou o predbežné prerokovanie jeho nároku na náhradu škody (č.l.sp. 5-6). Súd má za to, že

v danom čase žalobca postupoval správne a bolo na danom ministerstve postúpiť žiadosť príslušnému orgánu. Pokiaľ samotné orgány štátu, ktoré majú tento zastupovať, sa nevedia zhodnúť na tom, ktorý z nich to má byť, nemôže ísť toto na ľarchu žalobcu, pretože by mohlo ísť o odmietnutie spravodlivosti, pokiaľ by súd pri označení orgánu konajúceho za štát v prípade, že v tom nemajú jasno ani orgány štátu, ktoré prichádzajú do úvahy, zamietal žalobu len z tohto dôvodu. V zásade však zákonodarca predvídal kolíziu názorov a práve ustanovenie § 4 ods. 1) písm. l rieši túto situáciu tak, že určuje, že príslušný orgán je ten, ktorý vo veci začal konať ako prvý.

Zo spisu tunajšieho súdu sp.zn. 32T 55/2010 mal súd zistené, že právny zástupca žalobcu prevzal plnú moc dňa 8.12.2009 na obhajobu v trestnom konaní žalobcu pre trestný čin zločinu znásilnenia v štádiu pokusu až do právoplatného skončenia trestnej veci. Vo veci vykonal tieto úkony právnej služby :

- prevzatie právneho zastúpenia dňa 8.12.2009
- sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia zo dňa 10.12.2009
- účasť obhajcu dňa 26.2.2010 pri výsluchu obvineného od 10,00 hod do 10,35 hod.
- účasť obhajcu dňa 8.3.2010 pri výsluchu obvineného od 10,45 do 12,50 hod.
- účasť obhajcu pri výsluchu poškodenej dňa 4.3.2010 od 12,40 hod. do 14,30 hod.
- účasť obhajcu pri výsluchu obvineného a poškodenej dňa 26.3.2010 od 9,25 hod. do 10,20 hod.
- účasť pri výsluchu svedka dňa 19.3.2010 od 9,40 hod. do 10,15 hod.
- účasť pri výsluchu svedka 19.3.2010 o 10,45 hod. do 11,20 hod.
- predloženie návrhu na vykonanie dokazovania dňa 10.6.2010
- účasť na verejnom zasadnutí dňa 12.7.2010 od 13,40 hod. do 13,55 hod.
- účasť na verejnom zasadnutí dňa 16.8.2010 od 8,30 hod. do 12,10 hod.
- účasť na verejnom zasadnutí dňa 6.9.2010 od 8,30 hod. do 13,15 hod.
- účasť na verejnom zasadnutí dňa 27.9.2010 od 13,15 hod. do 14,30 hod.
- účasť na verejnom zasadnutí dňa 13.5.2011 od 11,00 hod. do 11,39 hod.
- účasť na hlavnom pojednávaní 24.5.2011 od 14,00 hod. do 15,39 hod.

Žalobca vo veci predložil príjmové pokladničné doklady: znejúci na sumu 5.500 eur zo dňa 5.8.2011, zo dňa 18.12.2009 znejúci na sumu 1.500 eur, zo dňa 10.10.2012 znejúci na sumu 500 eur, znejúci na sumu 2.500 eur zo dňa 2.3.2010.

Podľa čestného prehlásenia matky žalobcu, v mesiaci august v roku 2011 požičala synovi sumu 4.000 eur za účelom úhrady odmeny obhajcovi.

Žalobcovi bola jeho obhajcom účtovaná odmena za úspešnú obhajobu podľa ustanovenia § 5 ods. 2 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. ako paušálna odmena za úplné vybavenie veci alebo súboru vecí (č.l.sp. 92) v celkovej výške 10.000 eur.

Žalobca vo veci uviedol, že sumu 10.000 eur poukázal jeho vtedajšiemu právne zástupcovi v trestnom konaní. Počas trestného konania od začiatku tvrdil, že je nevinný. Pokiaľ ide o uplatňovanú nemajetkovú ujmu, uviedol, že nikto nemôže pochopiť, čo zažil a nejde o konanie konané posledné tri roky, ale v podstate ide o vec, ktorá trvá sedem rokov. Počas trvania samotného trestného konania stratil zákazky, podnikal v stavebníctve a následne bol psychicky na tom tak zle, že nebol schopný vykonávať svoju prácu, nehovoriac o dôvere vo vzťahu k ľuďom, pre ktorých vykonával tieto práce. Jeho zlá finančná situácia viedla k tomu, že momentálne je vedená exekúcia na rodinný dom, ktorý si sám postavil a má ďalšie finančné problémy, ktoré sa na to naviazali. Prestala mu veriť rodina a aj keď sa ukázalo v trestnom konaní, že je nevinný, pozerajú na neho ako na násilníka, pričom taký nikdy nebol. Bývalá manželka sa mu vyhrážala, že ho dostane pod most, po roku ju aj žiadal, aby sa všetko vyriešilo, dal jej, čo chcela, avšak situácia sa takto vyvíjala. V súčasnosti má družku, s ktorou žije, s ktorou má dieťa a toto mu psychicky pomáha. Celé trestné konanie mu zničilo život. Finančné prostriedky, ktoré za týchto 7 rokov požaduje v tomto konaní, oproti tomu, kde mohol byť, sú zanedbateľné. Tieto peniaze žiada len preto, aby sa mu vrátili finančné prostriedky, ktoré zaplatil za právnu pomoc a následne tie finančné dlhy, ktoré mu vznikli pre trestné konanie, ktoré bolo vedené. V ďalšom poukázal na to, že došlo k zmenám v správaní jeho detí, uviedol, že spočiatku bolo všetko v poriadku aj keď nežili spolu, následne, keď bolo podané trestné oznámenia a začaté trestné stíhanie, deti boli ovplyvnené zo strany matky a tieto skutočnosti spôsobili to, že došlo k zmenám ich správania vo vzťahu k nemu. Dcéra, ktorá bola mladšia v tom čase, bola úplne závislá aj od vôle matky.

Vo veci súd vypočul súčasnú družku žalobcu ako svedkyňu, W. W., s touto žalobca vedie spoločnú domácnosť a spolu majú jedno dieťa. Svedkyňa uviedla, že v priebehu roku 2009 sa spolu začali stretávať a následne sa presťahovala do Olšova. V tom čase už prebiehalo trestné konanie. Samotné trestné konanie ovplyvňovalo ich správanie sa navzájom k sebe. Trestné konanie ovplyvňovalo aj ich plánovanie budúcnosti, ktorú v podstate neplánovali, nakoľko netušili, ako to dopadne. Toto ovplyvnilo prácu žalobcu aj rodinný život. Žalobca bol ustavične napätý, to sa zhoršovalo pred každým pojednávaním, bolo obtiažne s ním komunikovať, mal žalúdočné problémy. Veľmi ani v okolí nerozprávali o tom, čo sa deje, tak, aby z toho nemal žalobca ďalšie nejaké nadväzujúce problémy. Čo sa týkalo najbližšej rodiny, táto bola presvedčená, že dôjde k oslobodeniu žalobcu. Žalobca bol obmedzený pri výbere zamestnania, mal možnosť zamestnať sa v zahraničí, čo však musel odmietnuť pre prebiehajúce trestné konanie. Svedkyňa potvrdila, že správanie detí žalobcu pochádzajúcich z manželstva s oznamovateľkou znásilnenia, bolo spočiatku celkom dobré, následne však aj keď sa skončilo trestné konanie, prestali k ním chodiť a nechodia ani v súčasnosti. Išlo o ovplyvňovanie zo strany matky detí, teda o samotné dôvody trestného oznámenia, následného trestného konania, deťom bolo podsúvaná informácia, že otec je násilnícky typ.

Podľa § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 514/2004 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím.

Podľa § 4 zákona č. 514/2004 Z.z.

(1) Vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods.

1, koná v mene štátu

a) Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak 1. škoda vznikla v občianskom súdnom konaní alebo v trestnom konaní a ak tento zákon neustanovuje inak,

2. škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci, 1)

3. škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu, 2)

b) Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ alebo poverený orgán Policajného zboru, 3)

c) Ministerstvo financií Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ colnej správy alebo poverený colný orgán,

d) ministerstvo alebo iný ústredný orgán štátnej správy, ak škoda vznikla pri výkone verejnej moci v oblasti štátnej správy, ktorá patrí do pôsobnosti tohto ministerstva alebo tohto ústredného orgánu štátnej správy a aj keď ide o škodu, ktorá vznikla pri výkone štátnej správy, ktorá bola prenesená na územnú samosprávu podľa osobitného predpisu,

e) ministerstvo alebo iný ústredný orgán štátnej správy, ak v dôsledku nesprávneho prebratia smernice Európskej únie alebo ak v dôsledku nedodržania lehoty určenej na jej prebratie vznikla škoda pri výkone verejnej moci v oblasti štátnej správy, ktorá patrí do pôsobnosti tohto ministerstva alebo tohto ústredného orgánu štátnej správy,

f) Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu 4) v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní,

g) Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ním vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jeho nesprávnym úradným postupom,

h) Národná banka Slovenska, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ňou vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jej nesprávnym úradným postupom,

i) verejnoprávna inštitúcia, záujmová samospráva alebo právnická osoba, ktorej zákon zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ňou vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jej nesprávnym úradným postupom,

j) Národná rada Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ňou vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jej nesprávnym úradným postupom,

k) Súdna rada Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v dôsledku nezákonného rozhodnutia ňou vydaného alebo ak škoda bola spôsobená jej nesprávnym úradným postupom,

l) orgán príslušný podľa písmen a) až j), u ktorého bola podaná žiadosť na predbežné prerokovanie nároku (§ 15), ak ku škode došlo v oblasti verejnej moci, ktorá patrí do pôsobnosti viacerých orgánov

verejnej moci; ak žiadosť bola podaná na viacerých príslušných orgánoch, ten orgán, ktorý vo veci začal konať ako prvý.

(2) Ak nemožno príslušný orgán určiť podľa odseku 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.

(3) Ak bol nárok na náhradu škody uplatnený na orgáne, ktorý nie je príslušný vo veci konať podľa odsekov 1 a 2, je tento orgán povinný bezodkladne postúpiť žiadosť (§ 15) príslušnému orgánu a upovedomiť o tom žiadateľa. Účinky uplatnenia nároku zostávajú zachované.

Podľa § 5 ods. 1 zákona, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

Podľa § 6 ods. 1 zákona, ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

Podľa § 15 ods. 1 zákona, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Podľa § 16 ods. 1 zákona, zo žiadosti musí byť zrejmé, kto náhradu škody žiada, ktorej veci sa týka, titul, z ktorého sa nároku na náhradu škody domáha, akým spôsobom škoda vznikla a čoho sa poškodený domáha. V žiadosti a pri uplatnení nároku na náhradu škody na súde je poškodený povinný uviesť požadovanú výšku náhrady škody a označiť orgán verejnej moci, ktorý mu škodu spôsobil.

Podľa § 17 zákona č. 514/2004 Z.z.

(1)Uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.1a) <<https://www.slovlex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/514/20110101.html>>

(2)V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

(3) Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Podľa § 17 ods. 3 zákona <<http://www.epi.sk/form/goto.ashx?t=27&p=2952415-2952418&f=2>>, sa výška náhrady nemajetkovej ujmy určuje s prihliadnutím najmä na: a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje; b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo; c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote; d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

a) Prihliadnuť na osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje; to znamená vziať do úvahy vek, zdravotný stav, zrejme aj sociálnu situáciu, teda to, či je rodičom, či žije v manželstve, či je zamestnaný, či bol trestaný a k jeho odsúdeniu možno prihliadnuť (odsúdenie je/nie je zahladené), doterajšiu povesť poškodeného atď. V rámci tohto kritéria by mal byť premietnutý aj spôsob prežívania trestného stíhania poškodeným.

b) Prihliadnuť na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo; znamená vziať do úvahy osobitné okolnosti, za ktorých k trestnému stíhaniu, či k väzbe došlo (napr. okolnosti zatknutia, vznesenia obvinenia), status poškodeného v spoločnosti v danom čase a pod. Toto kritérium sa však prelína s inými kritériami (napr. závažnosť následkov).

c) Prihliadnuť na závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote; znamená zohľadniť následky na osobnosti poškodeného v súkromnom živote (napr. dopad na fungovanie jeho manželstva, zníženie dôvery v jeho čestnosť medzi osobami tvoriacimi jeho súkromnú sféru). Tu však

nemožno vychádzať z toho, že iba v prípade, ak sa najbližší poškodeného v dôsledku stíhania, väzby, či dĺžky trestného stíhania, od poškodeného odvrátili, je preukázaný následok v súkromnom živote. Naopak, významným je to, že napr. vykonávaním väzby je rozvíjanie súkromných (rodinných) vzťahov poškodeného značne obmedzené či znemožnené, či znemožnený jeho intímny život, rozvoj záujmov a pod.

d) Prihliadnuť na závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení; to znamená zohľadniť následky napr. stíhania či väzby v živote obvineného v rámci spoločnosti, zamestnania, v procese vzdelávania, zmenu pohľadu spoločnosti na neho a pod.

Uvedené kritériá sú konštruované na princípe objektivizácie následkov pre osobnosť, ktorých miera sa má prejavíť v spoločnosti či rodine, sú obdobné kritériám vypracovaným rozhodovacou praxou a teóriou pri degradácii osobnosti v prípadoch zásahov do cti, povesti a dôstojnosti (najmä hromadnými informačnými prostriedkami). Tento prístup však zákonodarca zvolil bez zohľadnenia toho, že ujma na pozitívach osobnosti v dôsledku vedenia trestného stíhania skončeného inak než právoplatným oslobodením, v dôsledku väzby, obmedzenia osobnej slobody, či zbytočných prietahov v trestnom konaní, sa primárne prejavuje v súkromí obvineného a či na jeho cti (povesti u spoluobčanov) alebo postavení v spoločnosti. To je zrejme základný nedostatok tejto právnej úpravy. Následky pre osobnosť obvineného - spôsobené vedením trestného stíhania skončeného inak než právoplatným oslobodením, väzbou, obmedzením osobnej slobody, či zbytočnými prietahmi v takomto trestnom konaní - vznikajú bez ohľadu na to, či sa o týchto okolnostiach dozvie spoločnosť. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch by mala byť určovaná práve s ohľadom na mieru negatívneho ovplyvnenia psychickej sféry jednotlivca. Hodné odškodnenia je totiž práve (duševné) utrpenie, ktoré nevinný obvinený prežil v priebehu trestného stíhania či väzby. Je nesporné, že iba subjektívne prežívanie ako zásah do osobnosti (obvineného) nemôže byť jediným kritériom určenia miery a intenzity zásahu, avšak objektivizácia následkov môže byť vykonaná v dokazovaní aj inak než posudzovaním toho, ako sa v dôsledku nezákonného obvinenia či väzby zmenil pohľad spoločnosti na obvineného.

Pokiaľ ide o prístup k dôkaznému bremenu, zo súdnej praxe vyplynulo, že v týchto prípadoch sa musí zohľadňovať, že porušenými sú najvnutornejšie hodnoty osobnosti jednotlivca, jeho súkromie, rodinné väzby, a satisfakcia má zmierniť prežitý stres, pocit bezmocnosti, narušenie viery v spravodlivosť, neistotu, úzkosť.

Spravidla listinnými dôkazmi žalobca preukazuje základné charakteristiky skutočností v príčinnej súvislosti, s ktorými ujma vznikla. Tieto sa vo svojom komplexe nachádzajú v trestnom spise týkajúcom sa vedenia trestného stíhania. Z neho je zrejماً dĺžka konania, trvanie a okolnosti vznesenia obvinenia. Možno z neho zistiť osobné charakteristiky žalobcu v čase vedenia trestného stíhania (vek, sociálne postavenie, rodinný stav, majetkové pomery, zamestnanie, zdravotný stav a pod.). Súdna prax v konaniach o ochranu osobnosti, ktorých predmetom bol zásah do súkromia (na rozdiel od zásahov do cti, povesti a dôstojnosti, postupom času prehodnocuje potrebný rozsah dokazovania s ohľadom na povahu zásahu v porovnaní so zásahmi do cti, povesti a dôstojnosti, a v praxi začína byť rozhodované o výške náhrady nemajetkovej ujmy - bez vykonania širokého dokazovania - s poukazom na to, že pri zásahoch do súkromného a rodinného života sú následky reálne predstaviteľné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v obdobnej veci konštatoval: (...) zákon ustanovuje jedinú podmienku priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá je splnená vtedy, keď sa nemateriálne zadosťučinenie nezdá postačujúce. Porušenie práva na súkromie sa odlišuje od prípadov neoprávnených zásahov do práva na česť, dôstojnosť a vážnosť v spoločnosti (...) difamačný následok zásahu však nie je jediným právne akceptovateľným prejavom (jedinou právne relevantnou formou prejavu) závažnosti ujmy spôsobenej fyzickej osobe na týchto chránených právach. Ak došlo k zásahu do súkromia, nie je procesnou povinnosťou dotknutej osoby preukazovať, že neoprávnený zásah pôsobil difamačne a mal za následok zníženie jej vážnosti a dôstojnosti v spoločnosti.⁹⁹) Toto rozhodnutie poukazuje práve na rozdielnosť následkov zásahov do cti a dôstojnosti na jednej strane a do súkromia na strane druhej, čomu zodpovedá aj odlišný prístup k dokazovaniu.

Vnútorne pocity krivdy či bezmocnosti, ktorým je jedinec vystavený po relatívne dlhší čas, sú nepochybne hodné odškodnenia, prakticky je však problémom dokazovať ich rozsah.

Miera dôkaznej povinnosti, kladená na žalobcu pre unesenie dôkazného bremena, musí byť však prakticky splniteľná. Pritom nie je pochybné, že vedenie trestného stíhania, či zbytočné prieskumy predstavujú vždy neoprávnený zásah do osobnosti obvineného, ktorého mieru možno ustáliť s poukazom na obsah trestného spisu, a to použitím všeobecných znalostí súdu o prejavoch ich následkov na osobnosti človeka. Napr. v rozhodnutiach Najvyšší súd Českej republiky uviedol: Náhrada nemajetkovej ujmy má slúžiť na kompenzáciu stavu neistoty, v ktorej bol poškodený v dôsledku neprimerane dlho vedeného konania uvrhnutý a v ktorej bol udržiavaný. Ide teda o psychickú kategóriu, ktorej hĺbka a rozsah sú ako rozhodné skutočnosti ťažko preukázateľné, aj preto by bolo nadbytočné zisťovať ich prostredníctvom výsluchu účastníka (Rč. 58/2011), či psychologickými alebo psychiatrickými posudkami.¹⁰³) Hoci bez ďalšieho pre posúdenie satisfakcie za neprimeranú dĺžku trestného konania nie je rozhodujúci jeho výsledok,¹⁰⁴) o to intenzívnejšie sa následok takéhoto trestného konania prejavuje v prípadoch, ak trestné konanie skončilo inak, než právoplatným odsúdením.

Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 účinného od 1.7.2004. Súdna judikatúra dôvodila, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá majetková ujma spôsobená nesprávnym, či nezákonným zásahom štátu proti fyzickej osobe, bola odčinená. Systematickým a logickým extenzívnym výkladom dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal, a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 23.2.1990 a rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28.6.1993 pod sp. zn. 1Cdo 53/93). Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18.8.2009 pod sp. zn. 4MCdo 15/2009, rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 3Cdo 194/2010 zo dňa 30.3.2011).

Z uvedeného vyplýva, že aj keď zákon č. 514/2003 Z. z. výslovne neupravuje nárok na náhradu škody v prípade oslobodenia obžalovaného spod obžaloby, judikatúra dospela k záveru, že ide o špecifický prípad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú začatím a vedením trestného stíhania, pri ktorom treba vychádzať z analogického výkladu úpravy najbližšej, a to z úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rovnaký význam, ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť, má v tomto zmysle tiež zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby. Skutočnosť, že nedošlo k zrušeniu rozhodnutia, ktorým sa trestné stíhanie začína, na tom nič nemení. Podstata nároku na náhradu škody sa totiž v tomto prípade neviaže na správnosť, resp. nesprávnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale na samotný výsledok trestného stíhania.

Nakoľko bol žalobca právoplatne oslobodený spod obžaloby podľa ustanovenia § 285 písm. a/ Trestného poriadku rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 24.5.2011 v predmete trestného stíhania pre zločin znásilnenia podľa ustanovenia § 199 ods. 1, 2 písm. b/ Trestného zákona v štádiu pokusu podľa ustanovenia § 14 Trestného zákona v jednočinnom súbehu zo zločinu sexuálneho násillia podľa ustanovenia § 200 ods. 1 ods. 2 písm. b/ Trestného zákona, je na strane štátu daná zodpovednosť za škodu, ktorá mu bola spôsobená nezákonným rozhodnutím v súlade s ustanovením § 5 a 6 zákona č. 514/2003 Z.z., a to v rozsahu upravenom týmto zákonom.

V zmysle ustanovenia § 17 citovaného zákona sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk.

Podľa § 18 ods. 1, 2, 3 zákona č. 514/2003 Z.z. účinného do 31.12.2012, náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu. Náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom došlo k nesprávnemu úradnému postupu, ak tieto trovy konania priamo súviseli s nesprávnym úradným postupom. Súčasťou trov konania

sú aj trovy právneho zastúpenia vo výške ustanovenej osobitným predpisom.9) Súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

Podľa § 18 ods. 1 citovaného zákona, náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktorému poškodenému vznikli v trestnom konaní s výnimkou trov na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody.

Nakoľko voči žalobcovi v trestnom konaní bolo trestné stíhanie vedené pre skutok podľa § 199 ods. 1, 2 písm. b/ Trestného zákona, kde trestná sadzba bola určená v rozsahu 7 až 15 rokov trestu odňatia slobody v zmysle ustanovenia § 12 ods. 3 písm. c/ vyhlášky 655/2004 Z.z., bola tarifná odmena určená 1/6 výpočtového základu, teda ak ide o trestný čin, u ktorého horná hranica trestu odňatia slobody prevyšuje 10 rokov.

Na základe uvedených skutočností preto žalobcovi vznikol nárok na náhradu škody pozostávajúci z trov právneho zastúpenia za obhajobu právnym zástupcom za tieto úkony právnej pomoci:

1. prevzatie právneho zastúpenia dňa 8.12.2009 - 115,90 eur + 6,95 eur režijný paušál
2. sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia zo dňa 10.12.2009 - 115,90 eur + 6,95 eur režijný paušál
3. účasť obhajcu dňa 26.2.2010 pri výsluchu obvineného od 10,00 hod do 10,35 hod. - 120,23 eur + 7,21 novú režijný paušál
4. účasť obhajcu dňa 8.3.2010 pri výsluchu obvineného od 10,45 do 12,50 hod. - 2 ×120,23 eur + 7,21 režijný paušál
5. účasť obhajcu pri výsluchu poškodenej dňa 4.3.2010 od 12,40 hod. do 14,30 hod.- 120,23 eur + 7,21 eur režijný paušál
6. účasť obhajcu pri výsluchu obvineného a poškodenej dňa 26.3.2010 od 9,25 hod. do 10,20 hod. - 120,23 eur + 7,21 režijný paušál
7. účasť pri výsluchu svedka dňa 19.3.2010 od 9,40 hod. do 10,15 hod. - 120,23 eur + 7,21 eur režijný paušál
8. účasť pri výsluchu svedka 19.3.2010 o 10,45 hod. do 11,20 hod. - 120,23 eur + 7,21 eur a režijný paušál
9. predloženie návrhu na vykonanie dokazovania dňa 10.6.2010 - 120,23 eur + 7,21 eur režijný paušál
10. účasť na verejnom zasadnutí dňa 12.7.2010 od 13,40 hod. do 13,55 hod. - 120,23 eur + 7,21 eur režijný paušál
11. účasť na verejnom zasadnutí dňa 16.8.2010 od 8,30 hod. do 12,10 hod. - 2 ×120,23 eur + 7,21 eur režijný paušál
12. účasť na verejnom zasadnutí dňa 6.9.2010 od 8,30 hod. do 13,15 hod.- 3 ×120,23 eur + 7,21 eur režijný paušál
13. účasť na verejnom zasadnutí dňa 27.9.2010 od 13,15 hod. do 14,30 hod. - 120,23 eur + 7,21 eur režijný paušál
14. účasť na verejnom zasadnutí dňa 13.5.2011 od 11,00 hod. do 11,39 hod. - 123,50 euro + 7,41 eur režijný paušál
15. účasť na hlavnom pojednávaní 24.5.2011 od 14,00 hod. do 15,39 hod. - 123,50 eur + 7,41 eur režijný paušál,
spolu 2.390,28 eur.

Nárok žalobcu na náhradu trov konania v trestnej veci je dôvodný v zmysle vyhlášky vyhlášky 655/2004 Z. z., iba vo výške 2.390,28 eur a v prevyšujúcej časti súd žalobu pri uvedenom nároku ako nedôvodnú zamietol.

Súd mal zato, že sú úplne nepodstatné námietky ohľadne dokonalosti príjmových pokladničných dokladov, rozhodujúce je preukázanie vykonaných úkonov právnej pomoci obhajcom a skutočnosť, že ohľadne tohto nie je medzi klientom a advokátom žiaden rozpor.

V tomto smere súd poukazuje aj na vyjadrený právny záver, ktorý je aplikovateľný aj v danej právnej veci Ústavného súdu Českej republiky sp.zn. I. ÚS 4057/14 zo dňa 9.4.2015, v zmysle ktorého bolo vyjadrené, že pre určenie výšky škody, ktorá má byť nahradená podľa zákona č. 89/2012 Sb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, v znení neskorších predpisov, je vo vzťahu k nákladom zastúpenia podľa § 31 ods. 3 zákona právne významný

len vzťah medzi poškodeným a jeho právnym zástupcom a nie vzťahy týchto subjektov k tretím osobám. Opačný záver predstavuje nesprávnu interpretáciu zákona, dôsledkom čoho je zásah do ústavne garantovaného práva sťažovateľa na spravodlivý proces, zakotvený v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, zakotveného v čl. 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd.

Žalobca si ďalej uplatnil nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. s uvedením, že trestné konanie bolo nespravodlivo vedené a došlo k zníženiu dôstojnosti a vážnosti jeho osoby a k ohrozeniu jeho doteraz dobrého mena a povesti ako človeka.

V zmysle ustanovenia § 17 ods. 3, 4 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom do 31.12.2012 (oslobodzujúci rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 26.7.2011), výška nemajetkovej ujmy sa určuje s prihliadnutím na osobu poškodeného, závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo ako aj na závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a spoločenskom uplatnení. Výška nemajetkovej ujmy spôsobenej rozhodnutiami uvedenými v § 7 a 8 je najmenej 1/30 priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok, a to aj za každý začatý deň pozbavenia osobnej slobody.

Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že samostatné konštatovanie porušenia práva nezákonným rozhodnutím štátu vedeného trestného stíhania voči žalobcovi, nie je dostatočným zadostučinením a je dôvodné priznanie nemajetkovej ujmy.

V konkrétnom prípade súd prihliadal na samotnú povahu trestnej veci vedenej proti žalobcovi pre zločin znásilnenia v štádiu pokusu v jednočinnom súbehu so zločinom sexuálneho násillia, za ktorý mu hrozil trest odňatia slobody v zmysle obžaloby v trvaní 7 až 15 rokov. Podľa názoru súdu, vo všeobecnosti ujma v prípade trestného stíhania pre uvedený zločin je väčšia ako v prípade prečinu podvodu, nakoľko obvinený podvodník nebude vystavený takému spoločenskému odsúdeniu, ako osoba stíhaná pre vyššie uvedený zločin. Aj samotná dĺžka trestného konania po dobu dlhšiu ako dva roky tieto negatívne dopady na spoločenský, osobný ako aj profesionálny život zvýraznila.

Je nesporné, že trestné stíhanie žalobcu vyvolalo negatívne reakcie nielen zo strany bezprostrednej rodiny, ale aj osôb žijúcich v mieste obvyklého pobytu žalobcu. Vzhľadom na skutočnosť, že trestné stíhanie voči žalobcovi bolo vedené pre zločin, ktorý mal byť spáchaný voči bývalej manželke, to nepriaznivo ovplyvnilo aj jeho vzťah s deťmi pochádzajúcimi z ich manželstva a viedlo k absencii ich kontaktu.

Aké konkrétne negatívne následky sa prejavili aj v jeho profesionálnom živote, pre ktoré sa dostal do finančnej núdze, ktorú tvrdil žalobca vo svojej výpovedi, však súd nemal preukázané a aj keď, ako vyplýva z vyššie citovanej súdnej praxe, nie je nevyhnutné v obdobných konaniach obsiahle dokazovanie vo vzťahu k zisťovaniu životnej traumy takto obvineného a oslobodeného žalobcu v občianskom súdnom konaní. Vo vzťahu k posúdeniu miery zásahu a závažnosti; znamená vziať do úvahy osobitné okolnosti, za ktorých k trestnému stíhaniu, došlo; znamená zohľadniť následky na osobnosti poškodeného v súkromnom živote, ktoré však žalobca v tomto konaní nepreukázal a ani nenavrhol v konaní dôkazy, na základe ktorých by takéto zistenie skutkového stavu veci súd mohol vykonať. Nebolo preukázané tvrdenie žalobcu, že trestné stíhanie významným spôsobom ovplyvnilo napr. jeho finančnú sféru. Na druhej strane nemožno prehliadnuť skutočnosť, že krátko po začatí trestného stíhania žalobca začal viesť nový rodinný život.

Z uvedeného dôvodu súd pri priznaní náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal predovšetkým z negatívnych následkov jeho trestného stíhania na jeho osobný, spoločenský život, avšak iba v rozsahu, ktorý možno logicky vyvodíť z výsluchu žalobcu a svedkyne družky žalobcu, teda, že došlo k narušeniu vzťahu žalobcu k jeho deťom pochádzajúcim z manželstva s oznamovateľkou znásilnenia, ktoré odôvodňujú priznanie uvedenej nemajetkovej ujmy maximálne vo výške 3.000 eur, cca vo výške 1.000 eur za každý aj začatý rok vedenia trestného stíhania a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Uvedená suma môže dostatočne reparaovať narušený vzťah žalobcu s jeho deťmi, napríklad použitím finančných prostriedkov na spoločnú dovolenku, prípadne na iné voľnočasové aktivity, ktoré prispievajú k zlepšeniu ich vzťahov.

Podľa § 151 ods. 3 O.s.p. v zložitých prípadoch, najmä z dôvodu väčšieho počtu účastníkov konania alebo väčšieho počtu nárokov uplatňovaných v konaní, súd môže rozhodnúť, že o trovách konania rozhodne až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, ustanovenie § 166 sa nepoužije.

Keďže právnomu zástupcovi žalobcu vzniklo právo poskytnutie lehoty troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia na vyčíslenie trov právneho zastúpenia, pričom na druhej strane súd odovzdal písomné vyhotovenie rozhodnutia po jeho vyhlásení, rozhodne o trovách konania samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.